

FRAMTIDSPLAN 2050 - Förslag från Katrineholm-Vingåkers Ornitologer

KVO (Katrineholm-Vingåkers Ornitologer) uppskattar möjligheten vi erbjudits att få delta med underlag inför arbetet med Katrineholms Framtidsplan 2050. Vi har inom styrelsen reflekterat kring nuläget ifråga om fågellivet och de olika miljöer vi återfinner i delar av kommunen. Såväl bevarandeaspekter som utvecklingsbehov har varit föremål för våra överläggningar. Vi har sammanställt resultatet i bifogat dokument. Det är ingalunda geografiskt heltäckande, men visar på vissa grundvärden som vi anser viktiga att beakta i det nu inledda arbetet med ny översiktsplan.

Några punkter som vi vill peka på utifrån kommunens frågeställningar är vikten att bevara sammanhängande större naturområden och se till att dessa är lättillgängliga för invånarna. Sjöarna Näsnaren och Lilla Näsnaren med tillhörande skogsområde, fågeltorn och plattform är exempel på vad vi avser. De ligger på promenad-/och cykelavstånd från flera bostadsområden. Tillgängligheten kan förbättras och områdets kvaliteter kan utvecklas med bl.a. fler observationsplatser.

Förtätning av bostäder i stadsmiljöerna sker numera i en ökande omfattning och här vill vi inför framtiden peka på behovet att behålla redan avsatta grönområden så att staden även i fortsättningen har sina "gröna lungor" för invånarnas dagliga möjlighet till rekreation. Det uppskattar även invånarna med egna vingar, alltså fåglarna. Det blir samtidigt ett gott exempel på vad vi menar kan vara livskvalitet.

Generellt bör uppmärksammas att fågelarter har olika behov. Vissa arter behöver orörda större sammanhängande skogsområden för att trivas. Andra arter trivs i våtmarker eller kan rentav behöva speciella trädslag för att trivas. På många håll i vår kommun syns våtmarksprojekt. De är utmärkta initiativ, men tyvärr försvinner flera av dessa efter projektperiodens slut.

Kommunala initiativ till bestående våtmarksområden uppmuntrar vi gärna.

*Katrineholm den 30 augusti 2021
Katrineholm-Vingåkers Ornitologer
Styrelsen*

Norra stadsdelen

Sjön Näsnaren är en av Sörmlands bästa fågellokaler för rastande och häckande sjöfåglar. I området runt Näsnaren rapporteras årligen ca 160 olika fågelarter. Näsnaren är därför en stor tillgång för såväl fågellivet som katrineholmarnas friluftsliv. Vi inom Katrineholm-Vingåkers Ornitologer (KVO) anser det mycket viktigt att Katrineholms kommun vårdar Näsnaren och området runt omkring. Vi ser en stor utvecklingspotential för området runt Tornstugan.

Fågellivet i **Tornskogen** är mycket rikt. Att ta sig fram genom Tornskogen går bra, även för rullstolsburna, ända tills man kommer till grinden som är mycket tung att öppna och färsten som inte kan passeras så lätt för en person i rullstol eller med

gästavar. Då vi i föreningen har aktiviteter som exempelvis Öppet hus i Tornstugan, då vi bjuder in allmänheten, vill vi naturligtvis möjliggöra för alla att kunna ta sig dit på ett enkelt och säkert sätt. Det förutsätter givetvis att färsten ersätts med en handikappvänlig övergång, liksom att den tunga grinden tas bort för att möjliggöra fri passage fram till gamla tornet samt till Tornstugan.

Gamla tornet är i behov av renovering, t ex målning samt fönsterbyten. Gamla tornet har också ett kulturhistoriskt värde som måste bevaras. Uppförandet av ett gömsle intill gamla tornet skulle möjliggöra ett utmärkt sätt att skåda fågel bl a i Mogetorpsviken. Det skulle också öka attraktionskraften för hela området.

Att skåda fågel från **Tornstugan** ut i Näsnaren har mycket stor betydelse då sjön är väldigt rik på fåglar och det är som vi ser det väldigt viktigt att värna om denna möjlighet såväl för katrineholmarna som för fågellivet.

Tornet i Tornstugan är mycket trångt och har bara plats för några få personer i taget. En lösning vore att i stället bygga på den befintliga handikapplattformen med en våning så att man kommer högre upp och ser längre bort. Detta möjliggör för flera personer, t ex skolklasser, att kunna skåda fågel samtidigt.

Den planerade våtmarken mellan fjärrvärmeverket och Näsnaren vore väldigt positivt både för fågellivet och katrineholmarna, särskilt då flera privata våtmarker i kommunen har avvecklats den senast tiden. Flera fågelarter är numera hotade eller rödlistade, varför det är extra viktigt att värna om bra fågellokaler.

Lilla Näsnaren

För att komma till sjön Lilla Näsnaren får man passera ett betesområde för kor, vilket inte brukar innebära några problem. Däremot är det svårare att ta sig fram den sista biten till plattformen med ibland nedfallna träd och ojämnt underlag. Där borde marken kunna jämnas ut så att vägen/stigen fram till plattformen blir lättare att ta sig fram på. En skylt "Fågeltorn" kunde också sättas upp vid vägen.

Området vid gamla vattentornet

Grönområdet nordväst om gamla vattentornet inkl den nuvarande kohagen är viktigt att bevara ur fågelskyddsperspektiv. Sommartid är området rikt på bl a sångare.

Södra stadsdelen

Inom den södra stadsdelen finns det flera orörda naturområden som inte blivit bebyggda. Områden som är värdefulla ur fågel- och natursynpunkt är enligt KVO Svartbäcken, Djulö allé, Carl Ugglas park och Gatstuberget. Dessa områden har ett stort skyddsvärde, då en mängd fåglar rastar eller häckar inom områdena. Dessa områden är även strövområden för en stor mängd katrineholmare men även campare från Djulö camping.

De skyddsvärda områden som måste bevaras på Söder är Svartbäcken, Carl Ugglas park, Duveholmssjön, Djulökvarn, Duveholms- och hela Djulöområdet. En bostadsbebyggelse inom dessa områden skulle vara förödande för mångfalden av fåglar, insekter och växter.

Under vintern är fågelborden välbesökta av ett 30-tal olika fågelarter.

Många av dessa fåglar syns vid Svartbäcks- och Backaområdet. Både havsörn, ormvråk och brun kärrhök ses födosöka över Djulöområdet, Svartbäcken och Duveholmssjön.

Vintertid ses regelbundet flera strömstarar och vattenrallar i området.

Rastande sångsvanar kan ses under tidig vår på Djulö gärde men även olika arter av gäss, varav en del även häckar där. Under vår och försommar hörs bl a gök, ärtsångare, lövsångare, trädgårdssångare, näktergal, törnsångare, koltrast och svarthätta. Tillfälliga gäster som setts eller hörts har varit svart rödstjärt, gräshoppsångare, kornknarr och göktyta. Fåglar som häckar vid vattendragen är fiskmå, skratmå, grå- och kanadagås, knipa, skäggdopping, gräsand och sothöna.

Under sommaren syns både fisk- och silvertärna födosöka över vatten. Också fiskgjuse har setts födosöka där. Under flera år har även forsärla häckat inom Djulöområdet.

KVO föreslår en avstängning av Laxmans väg och att flera avsmalningar av vägen görs ner till Djulöbadet. Ingen bostadsbebyggelse bör göras inom nämnda områden.

Det är viktigt att ha orörda naturområden med träd, buskar och vatten för att fåglar ska kunna rasta, finna föda och häcka. Det är mycket värdefullt med orörda naturområden innehållande fåglar, blommor, träd och insekter för människans välbefinnande och återhämtning. Upplevelsen av fåglar, blommor, insekter, träd och vatten samt bilfria och bostadsfria områden är viktiga inslag i det framtida Katrineholm.

Vi från KVO är mycket intresserade av att delta i planeringen och utformningen av den diskuterade våtmarken på Djulö gärde.

Östra stadsdelen

De många villaträdgårdarna i Katrineholms östra stadsdelar skapar tillsammans med de många tätortsnära skogsmiljöerna och flera parker med gamla högvuxna träd och buskar goda förutsättningar för bl.a. många småfåglar. Här finns dessutom ett sammanhållet åsparti som sträcker sig långt in i centrum, vilket skapar goda miljöer, såväl för oss människor, som för många fåglar. I trädgårdar och parker syns återkommande ett 20-tal fågelarter.

Vi uppskattar mångfalden i djurens och växternas värld. Forskning har visat att generellt sett mår människor bra av att vistas i naturen.

I Katrineholm år 2050 anser vi inom KVO att det därför bör finnas lättillgängliga naturmiljöer i närheten av våra bostäder. Om förtätningen av stadsmiljön drivs så långt att tillgången till sådana ”lungor i staden” radikalt försämras så riskerar staden att förlora sin största tillgång - närheten till natur i vardagsmiljön.

Strängsjö

Strängsjö är ingen stor tätort men har ett läge, som tillsammans med omgivningarna, ger invånarna goda möjligheter att nå ut i naturen för olika fritidsaktiviteter. Ett omväxlande landskap med sjöar, jordbruksmark och skogar ger bra förutsättningar för ett varierande fågelliv. Anlagda våtmarker i omnejden bidrar också till mångfalden.

KVO anser att kommunen bör verka för att väcka ett intresse, inte minst hos barn och ungdomar, att upptäcka naturen och få en känsla för hur vi alla är beroende av en god biologisk mångfald och en hållbar miljö. Bebyggelseplanering är viktigt för att bostäder byggs på lämpliga platser så att grönområden kan behållas och att närmiljön inte försämras. I

Strångsjö finns förmodligen ytterligare en del mark som är lämplig för byggnation men man bör vara noga med att kontakten med omgivande natur finns kvar.

Med fler boende blir det än mer angeläget att trafikmiljön för cyklister förbättras. Inte minst bör cykelbana anordnas så att det går att pendla till och från Katrineholm utan att tvingas cykla på nya 2+1-vägen (100 km/h).

Floda

Landsbygden får inte glömmas bort, 30% av befolkningen bor där. Ett problem som ökar är att så många småvägar bommas igen som gör att tillgängligheten försvåras speciellt för dem som har svårt att cykla eller gå. Åldrande lantbrukare som inte har någon naturlig efterträdare gör att hag- och betesmarker riskerar att växa igen. Landsbygden har en åldrande befolkning som gör att hus på landet kan bli fritidshus, vägar kanske inte plogas, skolskjutsar dras in, barnfamiljer vågar inte satsa.

Det finns även ljuspunkter i Floda, fiber är indraget i nästan varje hus, avloppen rustas upp, elledningarna är till stor del nedgrävda och upprustade vilket gör att driftsäkerheten är bra. Även grannsamverkan är bra, man tar hand om varandra och har koll, exempelvis i Granhed efter Stöttastensvägen.

Övrigt

KVO vill särskilt påtala vikten av att "gammelskog" bevaras i största möjliga utsträckning. Detta för att värna om våra skogsfåglar som endast trivs i gammal skog och annars helt skulle försvinna.